

ಮರುಹುಟ್ಟು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಾವು ಆಗಾಗ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಪದಗಳೇ ಹಾಗೆ ಬಳಕೆಯಿಂದ, ರೂಢಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಆಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಪದ ಮತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಒಡನಾಟವೇ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ಪದ, ಅರ್ಥಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಆಗಾಗ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 'ಹೊಸ ನಾಯಕನೊಬ್ಬನ ಉದಯ' ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದ ಮಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ತೆರವುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು 'ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಹದ್ದಿನ ಹದ್ದಿನ ಬೇಟೆಯಷ್ಟೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು ಹದ್ದಿನ ಜೀವನ.

ಹದ್ದು ಸುಮಾರು 70 ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಆಯುಸ್ಸುಳ್ಳ ಪಕ್ಷಿ. ಅದು ತನ್ನ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಮರುಗಳಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಉಳಿದ ಜೀವಿಗಳಿಗಿಂತ ಅದು ಭಿನ್ನ. ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಾ ಬದುಕುತ್ತದೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿಯೆಡೆಗೇ ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ರವುನೆ ಎರಗಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೇಟೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೆ ಆಕಾಶದೆಡೆಗೆ ಅದೇ ವೇಗ, ಗಂಭೀರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಈ ಪಕ್ಷಿಗೆ 40 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದಾಗ ಅದರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಠಿಣವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಹಂತ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು 'ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೆ ಮಡಿ' ಅನ್ನುವಂತಹ ಸಂಘರ್ಷದ ಕಾಲಘಟ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮರು ಹುಟ್ಟಿನೆಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಡಿಗೆ

ಅದರ ಉದ್ದವಾದ, ಚೂಪಾದ ಕೊಕ್ಕು ಬಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಹಳೆಯ ದಪ್ಪ ಗರಿಗಳು ಹಾರಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಗರಿಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಎದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚುತ್ತಾ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೆ ಎರಡೇ ಆಯ್ಕೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕ್ರಮೇಣ ಸಾವಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದು. ಎರಡನೆಯದು, ಜೀವಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತದ್ದು. ಜೀವ-ಸಾವುಗಳ ನಡುವಣ ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸಜ್ಜಾದ ಹದ್ದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ತನ್ನ ಗೂಡನ್ನು ತಲಪುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕನ್ನು ಬಂಡೆಗೆ ಉಜ್ಜಿ, ಉಜ್ಜಿ ಅದು ಉದುರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊಸ ಕೊಕ್ಕೊಂದು ನಸುಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಉದುರಿದ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅದು ದೃಢವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅದರ ಮರುಹುಟ್ಟಿನ ಕಥೆ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮೂಡಿದ ತನ್ನ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮೊಳೆತು ಬಲಿಷ್ಠ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಅವಸ್ಥಾಂತರದ ಕಾಲ ಸುಮಾರು 5 ತಿಂಗಳು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಯೌವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರದ 30 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಅದು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹದ್ದಿನ ಅವಸ್ಥಾಂತರದ ಅಥವಾ ಮರುಹುಟ್ಟಿನ ಜೀವಂತ ಕಥೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಒಡ್ಡಿದ ಉತ್ತಮ ರೂಪಕವಾಗಿದೆ. ಜೀವಸೃಷ್ಟಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾವು ಪೊರೆ ಬಿಡುವುದು, ಮಾವು-ಬೇವುಗಳಂತಹ ಗಿಡ ಮರಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿ ಮೈತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಸಹಜಕ್ರಿಯೆ. ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮರಳಿ

ಬರುವಂತಹ ಹಲವು ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳಿವೆ, ಮನ್ವಂತರಗಳಿವೆ. ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ವೇಗದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಸರದ ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾಸ, ಮುಪ್ಪು, ಆವರಿಸಿದಂತೆ ಅನಿಸುವುದು ಅಸಹಜವೇನಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಜೀವನಶೈಲಿ, ಆಸಕ್ತಿ, ಹವ್ಯಾಸ, ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಮನುಷ್ಯನ ದೇವನ್ನು ಮರಳಿಸಬಲ್ಲದು. ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆಲೋಚನೆ, ಬದಲಾಗದ ಜೀವನಶೈಲಿ ಅಕಾಲಿಕವಾದ ಮುಪ್ಪು, ದೇವನ್ನು ಉಳ್ಳ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಾಹಚರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಬದುಕು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮಾನವನ ಬದುಕು ಸರಳರೇಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಲಿಸುವಂತದ್ದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎತ್ತರ, ತಗ್ಗುಗಳಿವೆ, ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿದಷ್ಟೇ ಸಲೀಸಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲೇಬೇಕು. ಹದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಅಳಿವು-ಉಳಿವುಗಳ ಸವಾಲನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಲೇಬೇಕು. ಹಳೆ ಜೀವನದಿಂದ ಹೊಸ ಜೀವನದ ಕಡೆಗೆ ಮರಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಹದ್ದುಗಳು ಎಂದೂ ಸತ್ತ ಬೇಟೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟದಂತೆಯೇ ಆಹಾರದ ಆಯ್ಕೆಯೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಂಡಮಾರುತವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಹದ್ದು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೀಸಿ ಉನ್ನತಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವಾಗಲೂ ಅದರ ಹಾರಾಟ, ಬೇಟೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಹದ್ದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಎರಗುವ, ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪಕ್ಷಿ ಎಂಬುದಷ್ಟನ್ನೇ ಅರಿತ ನಮಗೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಬದುಕು ಹಲವು ವಿವೇಕಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ.

ವಿವೇಕಶಾಲಿಯಾದ ಮಾನವ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಬಯಸುವವ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಕೆಳಗೆ ತನ್ನ ಗಮನ ನೆಡುವ ಹದ್ದಿನ ನೋಟವನ್ನು, ಹೊಸ ಹರೆಯದ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಪೊರೆ ಬಿಡುವ ಹಾವಿನಂತಹ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

■ ಅಮೃತಮತಿ

◆ ಯಾವುದೇ ಒಂದೇ ದಾರಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

—ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

◆ ಜ್ಞಾನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವಿವೇಕ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

—ಟೆನಿಸನ್

◆ ತನಗೆ ಅಹಿತವಾದುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು.

—ಮಹಾಭಾರತ

ಮಾತೇ ಮತ್ತು

◆ ಮಾವು ನಾವು ಬೇವು ನಾವು, ನೋವು ನಲಿವು ನಮ್ಮವು; ಹೂವು ನಾವು ಹಸಿರು ನಾವು, ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ ನಮ್ಮವು.

—ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

◆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ನಾನು ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

—ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ

◆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸಿ, ಅದು ಹತ್ತು ಪಟ್ಟಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಹಿಂತಿರುತ್ತದೆ.

—ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್

◆ ಅಸ್ವಲ್ಪತೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಚಾಡ್ಡೆ.

—ರಾಜಾಜಿ

◆ ವಿರೋಧ ಎಲ್ಲೆಡೆವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಜಯ ಎಂಬುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

—ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ